

Nr 42

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ersättning från den allmänna sjukförsäkringen för kostnader för viss psykologisk samtalsbehandling och rådgivning.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 170 i första kammaren av fröken Nordström m. fl. samt nr 449 i andra kammaren av herr Wiklund m. fl.

I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts, »att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om tilläggsdirektiv eller annat uttalande innebärande uppdrag åt 1961 års sjukförsäkringsutredning att även utreda frågan om ersättning från sjukförsäkringen av kostnader för psykologisk samtalsbehandling och rådgivning, som ordineras av läkare».

Över motionerna har utskottet i den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden från medicinalstyrelsen och riks-försäkringsverket.

Gällande regler

Jämlikt 2 kap. 6 § lagen om allmän försäkring äger Konungen föreskriva, att ersättning enligt av Konungen fastställda grunder skall utgå för försäkrads utgifter för annan vård eller behandling i anledning av sjukdom än i 2 kap. 2—4 §§ nämnda lag sägs, dvs. åtgärder som inte omfattas av bestämmelserna om ersättning för utgifter för läkarvård, tandläkarvård och sjukhusvård. Med stöd av förstnämnda lagrum har Kungl. Maj:t genom kungörelse angående ersättning enligt lagen om allmän försäkring för vissa utgifter för vård eller behandling i anledning av sjukdom (SFS nr 387/1962) föreskrivit, att ersättning under vissa villkor skall utgå för utgifter för konvalescentvård, sjukgymnastisk behandling (rörelsebehandling eller massage jämte förberedande uppvärmning), behandling med kortvåg, ultrakortvåg, mikrovåg eller ultraljud, som inte lämnas i samband med sjukgymnastisk behandling, tryckvariationsbehandling av arteriella genomblödningsrubbnings, elektrisk retningsbehandling vid muskelförlamningar, mekanisk sträckbehandling av ryggraden samt foniatrisk behandling. För sjukgymnastisk och foniatrisk behandling utgår ersättning endast om behandlingen varit erforderlig på grund av sjukdom och föreskrivits av läkare samt meddelats, då den försäkrade icke åtnjutit sjukhusvård. Vidare har vissa kompetenskrav uppställts beträffande dem, som skola meddela behandlingen.

och beträffande den foniatriska vården även att den remitterande läkaren har specialistkompetens inom specialiteten röst- och talrubbningar eller tjänstgör å hörcentral vid allmänt sjukhus.

Remissyttrandena

Med hänvisning till de i nyssnämnda kungörelse intagna bestämmelserna beträffande sjukgymnastik och foniatrisk behandling anför *medicinalstyrelsen*:

I och för sig torde intet hinder möta mot att i ovannämnda kungörelse intaga i princip likartade bestämmelser rörande ersättning för kostnader för psykologisk samtalsbehandling och rådgivning. Även om dessa bestämmelser göras så entydiga som möjligt bleve emellertid erforderligheten av behandlingen synnerligen vansklig att fastställa för en var läkare. Denne torde nämligen för närvarande ha stora svårigheter att göra ett adekvat urval av patienter, enär psykologernas verksamhet och resultat ännu synas vara dokumenterade i allt för liten omfattning. På grund härav skulle remissrätten åtminstone för närvarande behöva förbehållas läkare, som ha specialistkompetens inom specialiteterna psykiska och nervösa sjukdomar eller barnålderns psykiska och nervösa sjukdomar eller tjänstgöra vid mentalsjukhus, psykiatrisk lasaretsklinik eller inom den psykiska barn- och ungdomsvården.

De problem, som är förknippade med ersättning för psykologisk samtalsbehandling och rådgivning, äro av den art, att frågan torde böra bli föremål för en utredning. Styrelsen finner sig därför böra tillstyrka, att en sådan kommer till stånd.

Riksförsäkringsverket anför bl. a.

Förutsättning för att kostnaderna för en behandling skall ersättas av den allmänna sjukförsäkringen måste vara att behandlingen ifråga är av betryggande kvalitet. Enligt riksförsäkringsverkets uppfattning torde det vara förenat med vissa svårigheter att skapa garantier för att sådana behandlingar, som avses i motionerna, får erforderlig kvalitet. Eftersom psykologiska behandlingar av olika slag torde komma till användning i allt större omfattning inom den moderna hälso- och sjukvården samt inte minst inom rehabiliteringsverksamheten, vill verket emellertid inte motsätta sig att frågan om ersättning från sjukförsäkringen av kostnader för psykologisk samtalsbehandling och rådgivning, som ordinerar av läkare, blir föremål för utredning av 1961 års sjukförsäkringsutredning.

Utskottet

I enlighet med bemyndigande i 2 kap. 6 § lagen om allmän försäkring har Kungl. Maj:t i kungörelse den 25 maj 1962 föreskrivit, att ersättning från sjukförsäkringen skall utgå för utgifter för vissa s. k. merprestationer, dvs. sjukvårdande åtgärder som inte är att anse som ersättningsgill läkarvård, tandläkarvård eller sjukhusvård enligt lagen om allmän försäkring. Bland de i kungörelsen upptagna merprestationerna ingår icke psykologisk samtalsbehandling och rådgivning.

I förevarande motioner framhålles att psykoterapien och den psykologiska behandlingen av sjukdomar fått allt större betydelse inom modern hälso- och sjukvård. Motionärerna påpekar att bristen på psykiatriskt skolade läkare medfört att patienter i stor omfattning remitteras till specialutbildade krafter (kuratorer, psykologassistenter eller praktiserande psykologer). Det framstår, menar motionärerna, som rimligt att ersättning för sådan behandling skall utgå inom sjukförsäkringen. Motionärerna framhåller emellertid att de med ersättningsfrågan sammanhängande kontroll- och avgränsningsproblemen fordrar särskilda överväganden, vilka skulle kunna företagas inom 1961 års sjukförsäkringsutredning.

Medicinalstyrelsen och riksförsäkringsverket har i yttranden till utskottet tillstyrkt motionerna.

Enligt direktiven för 1961 års sjukförsäkringsutredning skall denna bl. a. pröva spörsmålet om ersättning för sådana av läkare ordinerade sjukvårdande åtgärder, som inte nu omfattas av sjukförsäkringens regler om läkarvård och sjukhusvård. Det synes därför utskottet lämpligt att motionerna överlämnas till utredningen för beaktande.

Under hänvisning till det anförda får utskottet hemställa,
att riksdagen i anledning av förevarande motioner, I: 170
och II:449, i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att
motionerna överlämnas till 1961 års sjukförsäkringsutredning
för beaktande.

Stockholm den 17 april 1963

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand*, Nils Elowsson, Axel Svensson, Edström, Enarsson, Eric Carlsson, Dahlberg och Harry Carlsson*;

från a n d r a kammaren: herr Nilsson i Göteborg, fröken Wetterström*, herrar Odhe*, Wiklund i Stockholm, fru Eriksson i Ängelholm, herrar Jönsson i Ingemarsgården, Svensson i Kungälv* och Gomér.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

